

S holandske strane ne osporava se da postoji odnos cijene između maslaca i margarina, ali ipak smatra se nerazumnim umjetno postaviti taj odnos. Ne bi se smjelo tražiti da se proizvođačima povisi cijena margarinu.

Savezni ministar poljoprivrede Schwarz se je također izjasnio protiv povezivanja cijene maslaca s margarinom. Naglasio je, da je već jednom potrebno riješiti pitanje mljekarske politike EZT, inače će doći do zapletaja. Preuranjeno je već sada misliti o čvrstom odnosu cijena maslac : margarin.

Francuski ministar poljoprivrede Edgar Pisani naveo je, da na unutrašnjem tržištu mlijeka ne postoji dovoljno mogućnosti da se riješi problem viškova maslaca. Zato ga valja vezati s tržištem masti.

Luxembourški ministar je najoštrije nastupio. Tražio je da se za finansiranje viškova mlijeka terete sve masti.

Predstavnik Belgije je naglasio da je potrebno najprije znati osnove buduće ukupne politike s mastima prije nego se postavi zajednička mljekarska politika. I talijanski predstavnik se je o tom tako izjasnio, i istaknuo da u jednoj zemlji repičino i maslinovo ulje isto tako vrijedi kao u drugoj margarin.

Zamjenik predsjednika EZT Manshold je bio vrlo suzdržljiv, ali je izjavio, da bi bilo vrlo vrijedno da postoje propisi za tržište s mastima, kako bi se riješilo pitanje viškova maslaca u zemljama EZT.

(Die Molkerei-Zeitung No. 2/1963.)

Iz domaće i strane štampe

Subvencioniranje cijene mlijeku proizvođačima u ZET — Prema predbježnim proračunavanjima iznosile su prošle godine subvencije cijene mlijeku proizvođačima u 6 zemalja ZET-a 1 i po milijarde dinara. Iako je god. 1962. ponuda

i potrošnja mlijeka i mlječnih proizvoda bila više podjednaka nego prošlih godina, jer se proizvodnja mlijeka zbog klimatskih uslova jedva nešto povećala subvencije za mlijeko su se neznatno smanjile.

Subvencija za mlijeko i mlječne proizvode u ZET (u mil. DM)

	Direktna subv.		troškovi skladišt.		subvencija kod izvoza		Ukupno	
	1961	1962	1961	1962	1961	1962	1961	1962
Belgija	38	45	3	3	40	25	85*)	80*)
Sav. Rep. Njemačka	625	740	15	20	—	—	640	760
Francuska	—	—	192	185	284	200	475	385
Italija	—	—	1	—	—	—	1	—
Luxembourg	11	11	—	—	—	—	11	11
Holandija	343	301	—	—	—	—	343	301
ZET ukupno:	1017	1097	211	208	324	225	1555	1537

*) uključivo subvencija potrošačima i za unapređenje tržišta; 1962. predbježno, djelomična procjena.

Kako se iz gornjeg prikaza vidi u god. 1962. od ukupnog iznosa 760 mil. DM (cca 49,5%) otpada na Saveznu Republiku Njemačku, 385 milijuna DM

(25%) na Francusku, 301 mil. (19,6%) na Holandiju, 80 mil. (5,7%) na Belgiju i 11 mil. (0,7%) na Luxembourg, dok Italija nije plaćala subvencije.

Računamo li drž. subvenciju na tržne količine mlijeka i mlječnih proizvoda, subvencija po 1 kg mlijeka u prometu u Luxembourg iznosi 7 pf., u Zap. Njemačkoj 4,8 pf., u Holandiji 4,6 pf., a u Francuskoj i Belgiji oko 3 pf.

U načinu davanja subvencije postoje razlike između pojedinih zemalja, tako napr. u Sav. Republici Njemačkoj u okviru tzv. »Zelenog plana« za poboljšanje kvalitete, tj. za mlijeko koje je zadovoljavalo određenim kvalitetnim zahtjevima, davala se prosječno premija »Bonus« cca 3,8 pf. za mlijeko za preradu iz saveznih sredstava, a 1 pf./kg iz pokrajinskih sredstava. Holandija garantira proizvođačima stanovitu cijenu. Budući da su cijene mlječnim proizvodima na domaćem tržištu i u izvozu vrlo niske, to se iz blagajne za određenu kvotu dobavljenog mlijeka isplaćuje razlika između garantirane cijene mlijeku i stvarno polučene cijene putem mljekara. Budući da se garantirana cijena smanjila, a cijena mlijeku i sirevima na domaćem tržištu povisila, to je vlada u god. 1962. smanjila subvenciju za neko 12%. I u Francuskoj su izdaci za subvencije u god. 1962. bili znatno manji. Subvencija se direktno ne isplaćuje proizvođačima nego se daju veliki doprinosi kod skladištenja i za izvoz mlječnih proizvoda. Tako je cijena maslacu za izvoz u pola niža nego na domaćem tržištu. Zbog vremenskih prilika smanjila se ponuda mlječnih proizvoda, a to je omogućilo smanjenje državnih izdataka prema god. 1961. za neko 90 mil. DM.

Luxembourg pretežno subvencionira da bi se snizila cijena maslacu na domaćem tržištu. U Belgiji je vlada mogla smanjiti mljekarama subvencije za proizvodnju sireva, trajnih mlječnih proizvoda, da ne bi došlo do viškova maslaca zbog krijumčarenja uvozom iz Holandije, koja izvoznom premijom obara cijenu maslacu. U god. 1963. francuski agrarni fond (FORMA) za subvenciju mlječnih proizvoda na tržištu odobrio je iznos od 670 mil. DM. U Njemačkoj će se povisiti subvencija iz savezne blagajne, kao i pokrajinskih. Tako se računa da će ukupne subvencije država ZET-a u god. 1963. iznositi cca 2 milijarde DM.

Novi postupak zaleđivanja vrhnja — Iz Engleske se javlja o novom postupku zaleđivanja vrhnja u manjim sudovima. Ovim postupkom može se vrhnje čuvati do 14 mjeseci. Patentirani postupak sastoji se od ovih radova:

Posuda od 1 komada neprodušna za kisik i koja je dobar vodič topline napuni se nehomogeniziranim vrhnjem. Posuda se ne puni do vrha već 90—94% od njenog ukupnog unutarnjeg volumena. Hermetski se zatvori i ispunjeni dio posude uroni u tekućinu ohlađenu na temperaturu od otprilike —40°C. Nakon zaleđivanja posuda s vrhnjem skladišti se kod temperature između —15 i 18°C.

Najbolje da je posuda od metala (bijelog lima). Vrhnje se zaleđuje u rashladnoj slanoj vodi ili u rashladnom tunelu s pomoću zraka ili plina. Prije zaleđivanja vrhnje treba pasterizirati i to najbolje kod visoke temperature. Nakon 14 mjeseci otopljeno vrhnje sačuva prirodni karakter i bučka se kao i svježije vrhnje. Postupak je jednostavan i nije skup.

Kontinuirana, automatska neutralizacija vrhnja — U SAD god. 1953. konstruirao je Robichaux elektronski pH — kontrolni sistem za kontinuiranu neutralizaciju vrhnja. Iako takav uređaj nalazimo svugdje u novozelandskim mljekarama »Robitil« uređaj tte »Mauri Bros & Thomson Pty.-Ltd« je u toliko bolji što radi potpuno automatski. Radi po principu Robichauxa koji ima elektronski uređaj za ustanovljenje pH vrhnja u protoku i kontrolira kod ulaza upotrebljenu rastopinu natrijeve lužine.

Kod »Robitil«-uređaja uvodi se u crpaljku 4% rastopine natrijeve lužine koja iz skladišnog tenka dalje odlazi u vacreator. Elektrode se nalaze u protičnom sistemu blizu ulaza u predgrijač vacreatora. Na kontrolnoj ploči može se odmah očitati pH vrijednost koja se automatskom pisaljkom registrira. Svaki dan se elektrode naravnaju tako da se uranjaju u puffer-toplinu s poznatom pH vrijednošću. S ovim uređajem od sredine augusta do kraja oktobra 1962. neutraliziralo se u Leongathi vrhnja za 1000 tona maslaca. Vrhnje je kod ocjene postiglo 84 boda.

(»Welt der Milch«, 7, 8, 11 1963.)